

Siikalatvan kunnan konserniohje

1. Johdanto

Siikalatvan kunta tytäryhteisöineen muodostaa Siikalatvan kuntakonsernin, jonka kehityksen ohjaamisesta sekä tuottamien palveluiden määrittelystä kunta emo-organisaationa vastaa. Tytäryhteisöjä käytetään täydentämään kunnan omaa palvelutuotantoa, toteuttamaan erityisesti elinkeinopolitiikkaan ja kunnan kehittämiseen liittyviä tavoitteita sekä hoitamaan kuntakonsernin tarvitsemia tukitoimintoja.

Kunta ja sen yhteisöt noudattavat kuntastrategian tavoitteita sekä strategiasta johdettuja omistajapoliittisia linjauksia.

Kuntakonserniin kuuluu myös markkinoilla toimivia tytäryhteisöjä, joiden omistamiseen kunnalla on taloudellinen ja strateginen intressi. Lisäksi yhteisöjä hyödynnetään kunnan ja ulkopuolisten organisaatioiden yhteistyössä hoitamissa tehtävissä.

2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Siikalatvan kunnan konserniohjeella luodaan puitteet Siikalatvan kuntaan kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Konserniohjeella tuetaan kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla kuntakonsernin kokonaisuutena edistäen. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksessa.

Konserniohjeella määritellään menettelytapoja, jotka tukevat kuntakonsernin talouden suunnittelua ja seurantaa, riskien hallintaa, tiedottamista, sitoutunutta hallitustyöskentelyä sekä hyvää johtamista ja hallintoa.

Kuntalain 47 §:ssä on määritelty konserniohjeen vähimmäissisältö. Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta

3. Soveltamisala

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Mitä laissa säädetään kunnan tytäryhteisöstä, sovelletaan myös kunnan määräysvaltaan kuuluvaan säätiöön. Kuntalain

mukaan kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Ohjeen määrittelemät yhteisöt esitetään erillisenä päivitettävänä liitteenä.

4. Määritelmät

4.1. Kuntakonserni ja tytäryhteisö

Kunta tytäryhteisöineen muodostaa Siikalatvan kuntakonsernin. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain mukainen määräysvalta.

4.2. Konserniohjaus

Konserniohjaus tarkoittaa omistajaohjausta sekä tytäryhteisöjen ja muiden konserniohjeeseen soveltamisen piiriin kuuluvien yhteisöjen ja kuntayhtymien valvontaa koskevien ohjeiden antamista.

4.3. Omistajaohjaus

Omistajaohjaus tarkoittaa niitä toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhteisön hallintoon ja toimintaan. Nämä toimenpiteet voivat liittyä perustamissopimuksiin, investointeihin, yhtiöjärjestyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön.

4.4. Hyvä hallinto- ja johtamistapa

Hyvä hallinto- ja johtamistapa tarkoittaa tytäryhteisön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää, joka määrittelee tytäryhteisön johdon eli hallituksen ja toimitusjohtajan roolin, velvollisuudet ja heidän suhteensa omistajaan sekä varmistaa osaltaan, että kunnan omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuus turvaten.

4.5. Kunnan konsernijohto

Siikalatvan hallintosäännön mukaisesti kunnan konsernijohtoon muodostavat:

- kunnanhallitus
- kunnanjohtaja
- tekninen johtaja
- hallintojohtaja.

4.6. Yhteisö, hallitus ja toimitusjohtaja

Yhteisö tarkoittaa osakeyhtiöitä, asunto-osakeyhtiöitä ja säätiöitä. Hallitus tarkoittaa edellä määritellyn yhteisön hallituksen lisäksi myös muita vastaavia hallinto- tai toimielimiä, joilla on em. hallitukseen verrattavaa toimivaltaa. Toimitusjohtajalla tarkoitetaan osakeyhtiö- ja säätiölaissa määritellyn toimitusjohtajan lisäksi myös muuta vastaavaa tehtävää hoitavaa henkilöä, kuten esimerkiksi säätiön toiminnanjohtajaa.

4.7. Osakkuusyhteisö

Osakkuusyhteisö tarkoittaa yhteisöä, jossa kunnalla yksin tai yhdessä yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa taikka kunnan tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa, on vähintään 20 % ja enintään 50 % yhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa.

4.8. Kuntayhtymä

Konserniohjeessa kuntayhtymä tarkoittaa kuntayhtymää, jossa kunta on jäsenkuntana.

5. Konserniohjeen hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy Siikalatvan kunnanvaltuusto.

6. Konserniohjeen sitovuus

Hyväksyttyä konserniohjetta on noudatettava konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai yhteisön säännöstä sekä osakassopimuksesta muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- ja kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnanjohtajalle sekä konsernihallintoon.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen oikeudellista asemaa tai vastuuta.

7. Konsernin ohjaus ja johtaminen

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kunnan hallintosäännössä.

Konsernijohto ja sen tehtävät

- Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrättyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa

omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Konsernijohdon tehtävistä ja toimivallan jaosta konsernijohtoon kuuluvien välillä määrätään hallintosäännössä.

Kunnanhallituksen, konserniohjauksen ja konsernivalvonnan tehtävänä on hallintosäännön ja tämän konserniohjeen mukaisesti

1. vastata omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastata omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen sekä konsernivalvonnan,
3. määrätä konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,
4. valita edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin,
5. tehdä ehdotuksen tytäryhteisöjen hallituksen jäseniksi,
6. antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille,
7. seurata kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista,
8. antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
9. arvioida vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
10. käsitellä arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja omistajaohjauksella myötävaikuttaa kunnan määräysvallassa olevien yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kunnanjohtaja:

1. vastaa kuntakonsernin omistajapolitiikan toteutuksesta ja huolehtii omistajaohjauksen käytännön toteuttamisesta sekä konsernivalvontaan kuuluvasta esittelystä ja raportoinnista kunnan hallitukselle,
2. vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan (emoyhteisön) osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumista ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista kunnanhallitukselle,
3. käy vähintään kaksi kertaa vuodessa konsernikeskustelut kunnan määräämisvallassa olevien yhtiöiden kanssa.

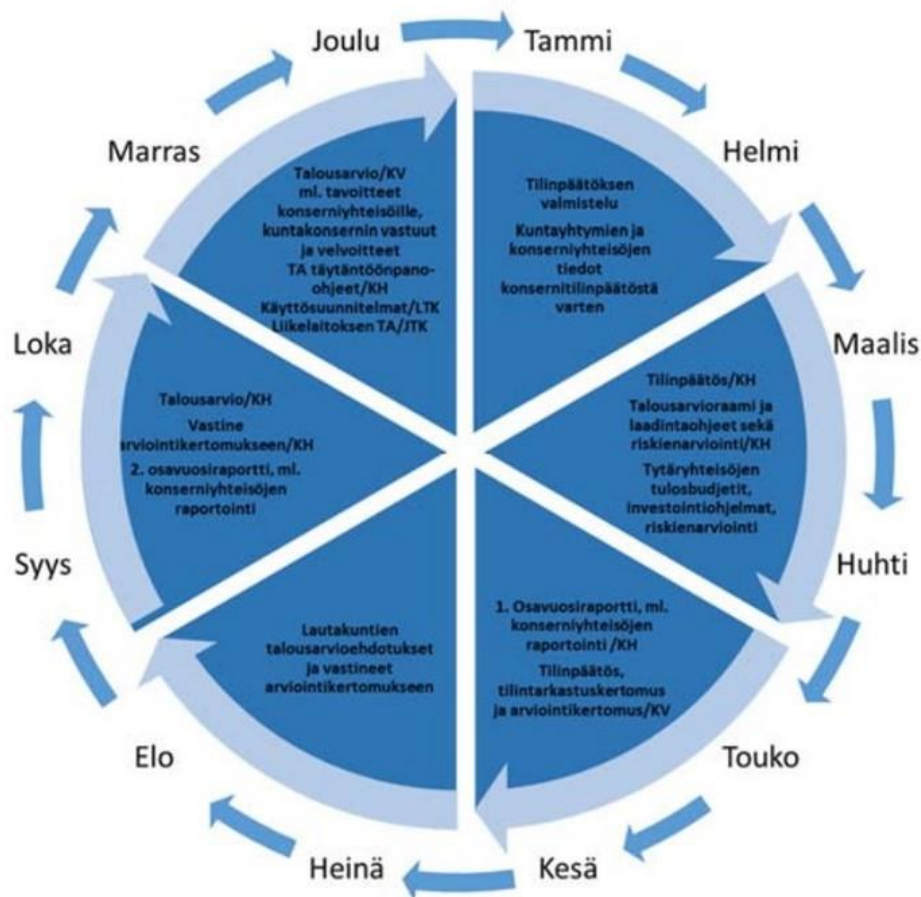
Konsernivalvonta on tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden seuranta.

8. Konsernin taloudenhoidon ja toiminnan johtamisen periaatteet

Hallintosäännön 60 §:n mukaan kunnanvaltuusto hyväksyy kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Talouden ja investointien suunnittelun lähtökohtana ovat kuntastrategia ja siihen sisältyvä omistajapolitiikka, yhtiön strategia ja liiketoiminta, kunnan ja yhteisön palvelutuotanto- ja kehittämistavoitteet, investointien lisäarvo sekä arviot toimintaympäristön muutoksista.

- Konsernijohto asettaa tytäryhteisöille tavoitteet talousarviossa.
- Talousarvio laaditaan ottaen huomioon kuntakonsernin vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa asetetaan toiminnan ja talouden vuosittaiset tavoitteet.
- Kuntakonsernia tulee johtaa kokonaisuutena kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta ja strategisten tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteiden tulee perustua toimintaympäristöanalyysiin ja riskienarviointiin.
- Konsernijohdon ja konserniyhteisön tulee yhteisesti keskustella asetetuista tavoitteista jo ennen niiden lopullista hyväksyntää.
- Merkittävien päätösten yhteydessä tehdään kuntakonsernin näkökulmasta koordinoitu vaikutusten ja riskien arviointi.
- Tytäryhteisön tulee hankkia kunnan kanta tytäryhtiön talousarviosta ennen päätöksentekoa.
- Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisön toiminnan tuloksellisuutta.

Kuntakonsernin talouden suunnittelun ja raportoinnin vuosikello. Lähde: Kuntaliitto.

9. Tytäryhteisön hallinnon järjestäminen

Omistajien keskeisiä vaikuttamismuotoja yhteisön toimintaan on edustajien valitseminen tytäryhteisön hallinto- ja päätöksentekuelimiin. Edustajien valinnassa otetaan huomioon kyvykyys arvioida johdon toimintaa sekä strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja omistajaohjauksen toteutumista.

Yhtiöllä on velvollisuus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua. Yhtiö laatii toimitusjohtajasopimuksen, mikäli yhtiölle valitaan toimitusjohtaja. Konsernijohto voi antaa ohjeistuksen johtajasopimuksen sisällöksi.

Yhtiön hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Yhtiön hallituksen on määriteltävä lähipiiritoimien seurannan ja arvioinnin periaatteet. Yhtiön on selostettava kyseiset periaatteet ja ylläpidettävä luetteloa lähipiiristään. Toimitusjohtaja ei voi toimia yhtiön hallituksen jäsenenä. Kunnan edustajien tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioonotettua.

Kunnanjohtajalla tai konsernijohtoon nimeämällä edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus kunnan määräysvallassa olevan tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksissa.

Tytäryhteisöjen on toimitettava etukäteen kunnanjohtajalle tiedoksi kulloinkin yhtiön/yhteisön hallituksessa käsiteltävät asiat. Tytäryhtiön yhtiöjärjestys ei saa estää kyseistä osallistumisoikeutta.

Yhtiökokouksen koollekutsumisen ajankohdasta ja yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava hyvissä ajoin yhtiöjärjestyksessä määrättyllä tavalla. Ilmoitus on toimitettava kunnanjohtajalle, kunnan kirjaamoon ja yhtiökokousedustajalle, mikäli tämä on tiedossa.

Kuntaa edustaa yhtiökokouksissa kunnanhallituksen nimeämä henkilö. Yhtiökokousedustajana ei voi toimia kyseisen tytäryhtiön hallituksen puheenjohtaja tai toimitusjohtaja.

10. Tytäryhteisön ennakkokäsitysmenettely

Tytäryhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan/toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kunnan/ konsernijohtoon ennakkokäsitys seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen, yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemä voitonjakoehdotus
- merkittävästä henkilöstöpoliittisesta ratkaisusta (ml. toimitusjohtajan valinta sekä johtajasopimuksen päättäminen) ja palkkausjärjestelmä sekä sen muutokset
- yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset

- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit tai tärkeän omaisuuden tai oikeuksien hankkiminen, luovutus, vuokraaminen tai panttaaminen
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen
- muusta yhteisön toimintaedellytyksiin tai palvelukykyyn olennaisesti vaikuttavasta asiasta.

Kunnanhallitus antaa konsernijohton tehtävään kuuluvan kunnan ennakkokäsityksen tytäryhteisöille hallintosäännön mukaisesti. Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava pääomistajan eli Siikalatvan kunnan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Velvollisuus kunnan ennakkokäsityksen hankkimiseen koskee myös tytäryhteisöjen omia tytäryhteisöjä. Myös osakkuusyhteisöjen, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen, joissa kunnalla on omistuksia tai määräysvaltaa, on suotavaa kuulla omistajiaan ennakkokäsitystä edellyttävissä asioissa ennen päätöksentekoa.

Velvollisuus pääomistajan ennakkokäsityksen hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla tai vastaavalla. Tytäryhteisön hallituksella on velvollisuus valvoa, että ennakkokanta on hankittu ja että se kirjataan sen kokouksen pöytäkirjaan, jossa tehdään asiaa koskeva päätös.

Ennakkokäsityksen antaa asiasisällön mukaan kunnanhallitus tai kunnanjohtaja. Kunnanjohtajan ennakkokäsitys riittää silloin, kun kyse on konsernin kannalta vähäisestä muutoksesta.

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Tytäryhteisön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä ja yhteisön johtamisesta.

11. Tilikausi, kirjanpito ja tilintarkastus

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava miten valtuuston asettamat tavoitteet ovat toteutuneet tytäryhteisön toiminnassa.

- Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten
- Konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma laaditaan kalenterivuotta vastaavaksi tilikaudeksi ja konsernitase päivämäärälle 31.12.

- Konsernin tilikausi on kalenterivuosi
- Poistojen laskennassa noudatetaan soveltuvin osin kunnanvaltuuston hyväksymiä suunnitelmia poistojen perusteista
- Tytäryhteisöjen tulee toimittaa tilinpäätöstiedot Siikalatvan kunnalle tilikautta seuraavan helmikuun loppuun mennessä
- Kunta antaa erilliset laadintaohjeet ja lomakkeet tilinpäätöksestä sekä tarvittaessa myös kirjanpidon järjestämisestä

Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kunnalle puolivuositain (1.1.–30.6.) 31.8.mennessä raportti

- sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta,
- toiminnan ja talouden kehittämisestä sekä
- arvio niihin liittyvistä riskeistä.

Tytäryhteisön toiminnan ja talouden kehittymisen raportoinnin sisältö:

- Yleistä yhtiön tilanteesta
- Nykytila ja kehittämistarpeet
- Strategia ja tavoitteet
- Toimintaympäristön muutokset
- Näkökulmat: Liiketoiminta ja toiminnan kannattavuus, asiakkaat ja henkilöstö
- Lyhyen ja pitkän tähtäimen suunnitelmat
- Tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase
- Pitkän tähtäimen talouslaskelmat (skenaariot)
- Investoinnit ja investointisuunnitelmat
- Rahoitus ja lainat/tarpeet (useammalta vuodelta)
- Riskienhallinta – merkittävät riskit ja niiden hallinta
- Tarvittaessa arvioidaan yhtiön tilannetta SWOT-analyysillä

Kunnanhallitus nimeää ehdokkaat tytäryhteisöjen tilintarkastajiksi periaatteenaan, että kuntakonsernin tilintarkastuksesta huolehtii yksi ja sama tilintarkastusyhteisö.

12. Sisäinen valvonta ja raportointi

Tytäryhteisöjen tulee järjestää riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmä noudattaen kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista annettuja ohjeita. Kunnanjohtaja järjestää tytäryhteisön konsernivalvonnan haluamassaan laajuudessa ja saa tätä varten tarvittavat tiedot tytäryhteisöltä.

Konsernivalvonnan kohdealueet ovat:

1. Konsernitavoitteiden asettaminen ja toteutumisen arviointi
2. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi
3. Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö
4. Riskienhallintajärjestelmien toimivuus

Raportointi on lisäksi aina välttämätöntä, kun yhteisön toiminnassa on havaittavissa olennaisia poikkeamia kunnan määrittämistä tavoitteista. Todennäköisesti realisoituvista riskeistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

13. Toiminnan kehittäminen yhdessä

Aktiivinen tiedonantovelvollisuus edellyttää, että tytäryhteisöt tuovat riittävän ajoissa kunnanhallituksen tietoon ne asiat, joihin edellytetään kunnanhallituksen kannanottoa. Yhtiö- tai yhtymäkokousten tai vastaavien koolle kutsuminen ja esityslistojen lähettäminen on järjestettävä niin, että kunnanhallituksella on tilaisuus antaa esityksensä ehdokkaista yhtiön /yhteisön toimitukseen ja valita yhtiökokousedustaja sekä antaa toimiohje tai ennakkokanta asiaan, josta yhtiö/yhteisö on tämän konserniohjeen perusteella velvollinen pyytämään kunnan ennakkokannan.

14. Konsernin henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa mahdollisuuksien mukaan kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita. Henkilöstön rekrytoinnissa tytäryhteisöihin tulee ottaa huomioon konsernin sisäiset siirtotarpeet ja -mahdollisuudet.

15. Konsernipalvelut ja periaatteet konsernin hankinnoissa

Kunta ratkaisee itse, mitä palveluja järjestetään keskitetysti konsernin sisäisinä palveluina.

- Rahoitus- ja sijoitustoiminnassa hyödynnetään kunnan luottokelpoisuus
- Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö
- Henkilöstöhallinnon, taloushallinnon, tietohallinnon ja muiden mahdollisten tukipalveluiden osalta tulee selvittää kunnan ja muiden tytäryhteisöjen tukipalvelujen kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin
- Tytäryhteisöjen tulee ulkopuolisia suunnittelu- ja muita palveluita hankkiessaan ensisijaisesti käyttää konsernin sisältä ostettavia palveluja, mikäli ne ovat kilpailukykyisiä
- Hankinnoissa hyödynnetään volyymietuja yhteisissä tarjouspyynnöissä kilpailuneutraliteetti huomioon
- Vakuuttamisessa hyödynnetään volyymietuja yhteisissä tarjouspyynnöissä
- Toimitilojen osalta sijoittuminen ensisijaisesti omiin tai kunnan omistamiin tiloihin
- Ulkopuolisten tilojen vuokraamiseen konsernijohtoon suostumus

Kuntakonsernin hankinnat ja omaisuuden luovutus on suoritettava hyvää hallintotapaa ja voimassa olevaa hankintalainsäädäntöä noudattaen. Konsernin sisäisiä hankintoja suunniteltaessa voimassa olevan konsernin yhteisen hankintaohjeistuksen reunaehdot ja rajoitukset tulee ottaa soveltuvin osin huomioon. Yhtiön hallituksen tulee valvoa yhtiössä hankintoja koskevien säädösten noudattamista.

16. Arkistointi ja asiakirjojen säilyttäminen

Tytäryhteisöjen on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto sijoitetaan sen jälkeen, kun yhtiö tai yhteisö ei toiminnassaan enää niitä tarvitse. Mikäli asiakirjat päätetään sijoittaa kunnanarkistoon, on arkistotoimen hoidossa noudatettava kunnan arkistotoimen antamia ohjeita.

17. Viestintä ja luottamushenkilöiden tietojensaantioikeus

Kunnanhallituksella on oikeus saada tytäryhteisöltä tarpeelliset tiedot kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja toiminnan tuloksen laskemiseen. Säännös vastaa osakeyhtiölain 6 luvun 15 §:n mukaista tytäryhteisön tiedonantovelvollisuutta.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada salassapidon estämättä kunnan viranomaisilta tietoja ja asiakirjoja, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi. Tiedot voidaan antaa tarkastuslautakunnalle itselleen toimielimenä. Tarkastuslautakunnalla ei sen sijaan ole oikeutta saada tällaisia tietoja suoraan kunnan tytäryhteisöltä.

Kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohdolle. Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen myös yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää. Yhteisöt vastaavat viestinnästään siinä muodossa ja laajuudessa kuin yhtiön toiminta edellyttää. Yhteisön on annettava viestintää varten myös kunnalle tarvittavat tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa ja onko yhteisöllä oikeus luovuttaa tietoja.

- Konsernin johdolle on tiedotettava merkittävistä tapahtumista yhtiön toiminnassa ennen julkista tiedotusta.

Yhteisöjä koskevasta ulkoisesta viestinnästä vastaa yhteisön puolesta toimitusjohtaja tai vastaava sekä kunnan puolesta kunnanjohtaja. Yhteisön viestinnän on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintaperiaatteita. Viestinnässä, tietojenkäsittelyssä ja tietojen antamisessa yhteisöä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan viestintäohjeistus, julkisuus- ja salassapitosäännökset sekä yhtiöiden liikesalaisuuksien suojaaminen ja salassa pysyminen.

18. Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Kunnanhallitus päättää hallitusjäsen ehdokkaiden ehdottamisesta tytäryhteisöjen hallituksiin.

- Hallitusjäsen ehdokkaiksi on pyrittävä nimeämään ja valitsemaan tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä.
- Tytäryhteisöjen hallituksiin nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.
- Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

19. Hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa toiminnassaan Siikalatvan kunnan eettisiä ohjeita. Tytäryhteisöjen tulee hyväksyä hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet siten, että ne varmistavat tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kuntien omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

- Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen hyväksyy hallintosäännössä määritelty toimielin ja tytäryhteisöjen hallitukset. Tytäryhteisöjen hallitusten tulee tutustua kunnassa ja tytäryhteisön hallituksessa hyväksyttyyn ohjeeseen ja noudattaa sitä hallitustyöskentelyssään.
- Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyn ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultuansa valituksi tehtävään.
- Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje ohjaa myös yleisohjeena kuntaa yhtiökokouksessa edustavia ja muita kunnan puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

Siikalatvan kunnan eettiset ohjeet:

<https://siikalatvad10.oncloudos.com/kokous/2023201-4-9032.PDF>

Hyvä hallinto- ja johtamistapa, kuntaliiton suositus:

https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Hyvaa_hallinto-_ja_johtamistapaa_koskeva_suositus_kuntakonserinissa_30.10.2009.pdf

20. Palkkiot ja palkitseminen

Yhtiön hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous. Hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan palkkiota. Konsernin tytäryhtiöissä kokouspalkkio on korkeintaan Siikalatvan kunnanhallituksen kokouspalkkion suuruinen.

Liite 1: Siikalatvan kuntakonsernin rakenne 2.12.2024

Siikalatvan kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- Siikalatvan Vesihuolto Oy (sis. Lämpö Oy) 100,00 %
- Siikalatvan Ruokapalvelut Oy 100,00 %
- Tuohisentteri Oy Siikalatvan kunta 100,00 %
- Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy 79,00 %
- Kiinteistö Oy Rantsilan Kauppiastavaratalo 54,50 %
- Siikalatvan Kyläverkot Oy 51,00 %

Kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

- As Oy Kahlottimentie I 21,00 %
- As Oy Kahlottimentie II 28,00 %
- As Oy Kestilänkierto 43,00 %
- As Oy Kestilänkulma 20,60 %
- As Oy Rantsilan Koivutie 34,24 %

Kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Haapaveden-Siikalatvan Seudun Ky 38,32 %
- Pohjois-Pohjanmaan Liitto ky 1,84 %
- Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä 7,71 %